

Võrukad on Koolitantsu finaalis tugevalt esindatud

Jaanuari algusest saadik maakondlike ja piirkondlike tantsupäevadega tuuritanud Koolitantsu lõpetab 15. novembril hooaja lõppkontserdiga Viljandis Ugala teatris. 46 välja valitud tantsu hulgas on õige mitu võrukate osalusel sündinud etteastet.

Piirkondlikel tantsupäevadel Haapsalus, Põlvas ja Paides esitatud pea kolmesaja tantsu seast valisid lõppkontserdi kunstilised juhid Kadi Aare ja Kristjan Kurm välja 46.

Nende hulgas on «Pokud rännuteel» võimlemisklubi Janika Võru osakonnalt (autor Eliise Abel, esitavad mudilased); «Laske sisse, andke kommi» Võru tantsukeskusest (Egely Pruuli, 1.–4. klass); «Kaotatud mäng» Võru tantsukeskusest (Andre Laine, 4.–7. klass); «Sähvatus» Võru kunstikooli tantsutrupilt Katarina (Janeli Sikaste, 6.–9. klass); «Une mees» SIJA/VK Sirutus ja VK Janika (Tea Kõrs, 6.–9. klass); «Lootos» Võru kunstikooli tantsutrupilt Katarina (Ly Berishvili ja Janeli Sikaste, 10.–12. klass).

Lõppkontserdi kunstilised juhid tõid festivaliaastast teretulnud muusikuna esile tantsu- ja võrkumängu kaotamise ja ülesleid, et tänu sellele olid kontserdid vaheldusrikkad. «Publikuna vaatades siis iga tantsu kui terviklikku teost, mitte ei keskendu ühele stiilile ja selle sees olevale tehnikale. Seetõttu on pilt huvitav ja värskendav,» ütles Kadi Aare. «Tantsijad tahtsid lavale – see tohutu tantsu- ja võrkumängu kaotamise ja ülesleid, et tänu sellele olid kontserdid vaheldusrikkad. Eriti just lastetantsude osimõnu kogeda seda esinejates säilinud ehedust ja puhast rõõmu, mis nii palju juurde lisab.»

Lõppkontserdi teine kunstiline juht Kristjan Kurm märkis ära muusikapalade lavastamise oskuse: «Neid tantsu, kus üks muusikuline teos oli algusest lõpuni terviklikult ära lavastatud, loikeid tegemata ja mikse kasutamata, oli mitu, ja see teeb rõõmu.»

«Koolitantsu matemaatika valem on väga lihtne,» ütles pea-korraldaja Kaido Bergstein (pildil).

«Maakondlike tantsupäevade žürii professionaalsele valikule liidetakse piirkondlike tantsupäevade noortetürid enim kõnetanud tantsu, mis korrutatakse piirkondlike tantsupäevade kontsertide publikule hinge läinud tantsudega ja jagatakse lõpuks lavastusmeeskonna subjektiivse arvamusega. Tulemus ilmestab kõige eredamalt just tänavust festivaliaastat.» MATI MÄÄRITS

Noortel tuli läbi teha või lahendada etteantud olukordi, et seeläbi korrustada mõtteid, sõnastada tundeid ja treenida enesväljendusoskust.

ARVED BREIDAKS

VEDURID. Võrumaal alustati tulevaste liidrite koolitamist.

Maanoori utsitati ohje enda kätte haarama

Paarkümmend noort kolmest Lõuna-Eesti piirkonnast valisid üheksa nädalavahetusele kaheksa päevaks Kõvera küla puhkemajja Võrumaal, kus ühisteguvuste ja mängude kaudu süstiti neisse otsustusjulgust ning tahet ohjad igas mõttes enda kätte haarama.

«Oleme koostanud noorte kaasamise tegevuskava, et nad julgeks ja oskaks ennast väljendada ja et neil tekiks kontakt otsustajatega,» rääkis MTÜ Piirveere Liider tegevjuht Endla Mitt.

Enam kui paarkümmend Räpina, Setomaa ja Võru valda Orava ning Misso piirkonnast noort vanuses 14–19 aastat harjutasid kahe päeva jooksul, kuidas oma mõtetes selgus luua, kuidas neid avaldada ning kaaslastega koos-

tööd teha. Lahendada tuli mitmesuguseid situatsioone või ka näiteks püstitada mitmekesi ajalehtedest torn, mis vähemalt mõne minuti püsti püsiks.

Oma arvamus

«Esiteks oleme tuttavaks saanud üksteisega, kuna siin on nii mitme koha noored koos,» rääkis Oraval elav Karl Kikas (16). «Oleme õppinud oma arvamust avaldama ja pime-das orienteeruma.»

«Kaks päeva oleme hästi palju oma arvamust avaldanud ja noortele suunatud asju läbi arutanud,» lisas Karl-Kristjan Ilus (15) Verioralt.

Mõlemad noorhärard nentisid, et kuigi maa-asulates on noorte vaba aja veetmiseks üksjagu tehtud, on mõnes kohas mureks, et neid võimalusi ei kasutata ära. Teisalt on noortel ümbruskonnas oma eakaaslast lihtsalt väga vähe, et saaks suurema kambaga midagi ette võtta.

«Noortekeskus toimib ja seal saame kokku, tegutseda. Noorsootöötaja on ka väga aktiivne,» lausus Karl-Krist-

jan Verioralt. «Korvpalliplats on avatud, küsime noorsootöötajat palli ja saame minna mängima.»

«Nii on ka Oraval,» lisas Karl Kikas. «Koolimaja on avatud, noortekeskus on avatud ja kõik on seal aktiivsed. Mis siis, et noori on hästi vähe.»

Olenevalt nädalapäevast saadakse endises vallakeskuses Verioralt Karl-Kristjani sõnul künneliikeline noortekamp kokku, Oraval on seltskonnad väiksemad.

Ise tuleb võidelda

«Noored on noored igal pool,» täiendas Endla Mitt. «Kuna asume keskest kaugemal, tulevad muidugi igasugused transpordiküsimused, kui on üritused... Kõik sellised teemad. Maal on natukene raskem jõuda eesmärkideni, mis noortel üldiselt on, aga maanoored on hästi aktiivsed ning teadlikud endast ja oma eesmärkidest.»

Kuna noorsugu on maakohades vähemuses, tuleb oma eesmärke saavutamiseks endil vaeva näha ja osata nii koolis kui omavalitsus-

Karl Kikas, Oraval elav noormees

«Esiteks oleme tuttavaks saanud üksteisega, kuna siin on nii mitme koha noored koos. Oleme õppinud oma arvamust avaldama ja pime-das orienteeruma.»

ses selle eest seista. Just selleks suveni kestev noorte koolitamise programm ellu kut-suti.

«See on pannud mõttet käima. Noored on kahe päeva jooksul väga hästi avanenud, nad on saanud aru mõistetest, teadvustavad seda, et tuleb teha koostööd, tuleb olla hooliv, lähelepanelik, püüda selgitada teistele oma ideid,» selgitas Mitt. «See on alus sellele, et neil tekiks tahtmine ja oskus osaleda otsustamisel.»

Näitus avatakse 8 linnas korraga

Homme avaneb kaheksas Eesti linnas korraga näitus «Plats! Väärakas kahanemine. Kaheksa linn». Veneetsia biennaalil Eestit esindav näitus peaks jõudma rahvusvahelise publikuni kevadel. Eestis avatakse see kohandatud kujul.

Näitus keskendub kahanevate linnade elukeskkonna kvaliteedi parandamisele ning avatakse üheaegselt Tõrvas, Põlvas, Valgas, Võrus, Kuressaares, Elvas, Raplas ja Rakveres. Kõikide nende keskvaljakud on valminud viimastel aastatel arhitektuuriprogrammi «Hea avalik ruum» toel. Näituse autorid on Jiri Tintera, Kalle Vellevoo, Garri Raagma, Martin Pedanik ja Paulina Pähn.

«Näitusega juhitakse tähelepanu väikelinnade kahanemisele tingitud probleemidele. Riiklik regionaalpoliitika pole kahjuks suutnud lõhet äärmiselt ja keskuste vahel vähendada, mistõttu vajavad väikelinnad riigi erilist tähelepanu ja toetust. Investeeringute kaudu saab riik kutsuda esile reaalseid muutusi linnade arengus,» ütles arhitekt Kalle Vellevoo. «Loodame, et hea eeskuju kannustab ka teisi linnu jätkuprogrammi-ga liituma ja riik leiab raha programmi jätkata.»

Üks viis väikelinnade kahanemisega võidelda on keskenduda elukvaliteedi parandamisele ning kohatunnetuse tugevdamisele. Näitused aitavad teadvustada arhitekti võimalusi, ent ka vastutust hea elukeskkonna eest seismisel.

Prognostikase, et 2050. aastaks elab 68 protsenti maakera rahvastikut linnades. Maal ja väikelinnades jäävad majad tühjaks, aiad kasvavad võssa, kaovad töökohad. Võimalusi protsessi tagasipööramiseks otsib suurem osa maailmast.

«Suurim väljakutse on kohalike tagasitoomine kesklinna. Selleks püütakse muuta kesklinn kohaks, mis arvestaks elanike vajadustega ning senisest rohkem ka eakate inimestega,» märkis Eesti Arhitektide Liidu president Andro Mänd.

Näitused avatakse erinevates kohtades: mõnes linnas keskvaljaku välialleris, teistes kohtades mõnes muus galeriis või väljalähes hoones.

Valga keskvaljaku välialleris on näitus avatud 14. novembrini, Võru keskvaljaku 20. novembrini, Põlva keskvaljaku ja Tõrva bussijaamas 29. novembrini. LEPM

Näitus avatakse ka Võru keskvaljaku. ARVO MEEKS

Valga muusikakooli ansambel võitis esikoha

Tänavuse noorte pärimusbändide konkursi võitis Duo Mann ja Juula. Noorema vanuseklassi parimaks tunnustati Valga muusikakooli ansambel Kirekind.

Valga ansambel, kuhu kuulusid väikekandele mängijad Marleen Vodi, Gerda Ly Käs ja Emma Hansson, viuldaja Liina-Mai Põldsepp, kitarrimängija Karl Peegel ja lootsamees Tormi Rattasepp, saab koju viia 300-eurose preemia ning esinemisvõimaluse järgmise Viljandi parimusmuusika festivali rahelisel laval. Ansambel juhendavad Koidu Ahk ja Meelika Hainsoo.

Loppvoistlusel osales kaheksa bändi, neist kolm nooremast, kuni 16-aastaste vanuseklassis. JAAN RAPP

Võidu tõi Kirekindlele ühtne ansamblikoosus. «Valga bänd jäi silma kvaliteedi, mitmekesisuse, kõlavärvi ja rütmide poolest. Neid oli mõnus ja kerge kuulata,» rääkis žürii liige Cärlin Mägi.

Publiku lemmiku tiitli viis koju kaasa Mooste poistebänd, kuhu kuulusid Teppo-lõõtsa mängivad Uku Zolgo ja Mihkel Sildoja, basskitarrist Reinhold Omel ja kitarrist Robert Koor. Ansambli juhendab Ott Kaasik.

Loppvoistlusel osales kaheksa bändi, neist kolm nooremast, kuni 16-aastaste vanuseklassis. JAAN RAPP

Ansambel Kirekind mängivad Liina-Mai Põldsepp (eest vasa-kult), Emma Hansson, Marleen Vodi, Gerda Ly Käs, Karl Peegel ja Tormi Rattasepp (taga lootsipilliga). KOIDU AHK / VALGA MUUSIKAKOOL